

Мирко Кнежевић
Нина Барановски
Дијана Дукић
Јулијана Лекић

- Знаковни језик -
A2 основни ниво -

Нови Сад, 2017.

Аутори:

Мирко Кнежевић

Нина Барановски

Дијана Дукић

Јулијана Лекић

Издавач:

Друштво тумача и преводаца за знаковни језик

Нови Сад

Партнер:

Удружење тумача за лица оштећеног слуха Србије - UTLOSS

Београд

За издавача:

Нина Барановски

Компјутерски слог:

Нина Барановски

Жељко Станишић

Идејно решење корица:

Јелена Спајић

Припрема и штампа:

“Штампарија Станишић”

Бачка Паланка

Тираж:

100

CIP:

ISBN 978-86-921251-0-2

Потреба за споразумевањем постоји од када постоји и човек. Из те потребе, с развојем људског друштва, развијена су и средства комуникације.

Човек у комуникацији највише користи говорни језик, али преносење информација не обухвата само изоварање речи, веч и мимику, гестикулацију и друге покрете тела који укључују знакове и симболе.

Под појмом знаковни говор подразумева се покрети при говору – главом, руком или целим телом да би се говор учинио изражајним. Назива се и кинетички говор-обухвата мимику, која се изражава покретима лица, пантомиме, испољену покретима целог тела, и знак испољена покретима руку. Тешко је издвојити било који од ових видова, јер се они међусобно допуњују, комбинују, прожимају како би мисао говорника била што јаснија исказана.

Глува особа је визуални тип и све што сазнаје и доживљава чини путем вида.

Знаковни језик је комплексан, структуриран, жив језик. Има јаку културну основу и припада великом броју знаковних језика који су раширени међу скупинама глувих у целом свету.

„Знаковни језик је вид комуникације, којим се речи и појмови исказују рукама, којом просечан појединац лако изражава речи, мисли и целине, зависно од контекста или сложене серије идеја.“

Практични савети при комуникацији са глумим и наглумим особама

Глува и наглува особа Вас разуме кроз повезивање оног што чује (ако има остатка слуха), оног што види (покрет, мимика, знак) и оног што прочита са Ваших усана.

Због ових веома битних чињеница, у контакту са особама оштећеног слуха, треба обратити пажњу на следеће:

- Када се обраћате глувој или наглувој особи, **гледајте у њу** да би знала да њој говорите (мора видети Ваша уста).
- **Поновите више пута** оно што сте хтели да кажете.
- Ако Вас није разумела, **преформулишите реченицу** или употребите друге једноставне, краће речи.
- **Говор** треба да је природан, средње брзине, кратких, једноставних, али потпуних реченица.
- Будите кратки у излагању, **немојте викати** јер ће то изменити Ваш израз лица и глуве и наглуве особе ће теже разумети поруку.
- Слушање и читање са усана је врло заморно, зато треба ограничити количину информација.
- У току говора **избегавајте сувишне покрете**, ако не знате знак, јер јој на тај начин одвлачите пажњу.
- Ако користите знак, **покрети** морају да буду у пределу груди, а не испред лица.
- Не можете се обраћати глувој и наглувој особи ако стојите **иза леђа**, или сте јако удаљени од ње.
- **Обратите пажњу на буку** која смета у споразумевању глувој и наглувој особи, исто као и Вама. Ваш глас није једини звук који чује, и други звуци се појачавају преко слушног апарата.

- **Добро осветљење** је веома важно да би вас глуве и наглуве особе разумеле. Извор светлости (сијалица, Сунце) не сме стајати иза ваших леђа, већ увек испред Вас или са стране, да се не би стварала сенка на вашем лицу, или да не дође до заслепљености глувих и наглувих особа.
- Глуве и наглуве особе жеље и потребе **изражава речима** (често за Вас неразумљивим), **мимиком** и **знаком**. Дозволите да она заврши започето, па јој се тек тада обратите. На тај начин привлачите њену пажњу и охрабрујете је у жељи да Вам нешто каже.
- Основи циљ је да остварите комуникацију. У ту сврху користите и цртеж и псимо.

Предговор

Поштовани читаоци,

Добродошли у свет глувих и наглувих особа и српског знаковног језика. Пред Вама се налази књига за учење Знаковног језика А2 (основни ниво). Књига је намењена свима који из различитих разлога имају жељу да науче знаковни језик, да га савладају на правилан и професионалан начин. Јер, ово је језик емоција и изражавања свега што нас окружује на један посебан начин, мимиком и знаком.

Књига је конципирана у 13 тематских јединица. Свака појединачна тема се састоји из пет области:

1. Увод/конверзација
2. Речник
3. Изговор
4. Граматика
5. Заједница и култура глувих

Пред Вама се налази водич за коришћење књиге:

1. Корак – РЕЧНИК

У свакој тематској јединици налази се РЕЧНИК са пописом речи. Пре него што се упознате са темом, упознајте се са речима које су дате у виду илустрација са значењем испод сваке слике и поређане са лева на десно.

2. Корак – КОНВЕРЗАЦИЈА

Сада сигурно и већ нешто разумете и можете започети конверзацију. Упознајте се са текстом конверзације које приказују свакодневне теме из заједнице и живота глувих.

3. Корак – ИЗГОВОР

Понекад је потребно боље се упознати са знаковним језиком. Свака тематска јединица је поступан увод у посебности српског знаковног језика, а боље разумевање тих посебности учиниће ваш знаковни језик течнијим и природнијим.

4. Корак – ГРАМАТИКА

Кроз ову област упознаћете се са грамастиком језика и како да стечена знања примените кроз вежбе које су дате у оквиру сваке тематске јединице.

5. Корак – ЗАЈЕДНИЦА И КУЛТУРА ГЛУВИХ

Знати знаковни језик, а не бити упознат са глувим и наглувим особама представља половину пута. Кроз ову област поступно упознајете Заједницу глувих и њихов свет.

Надамо се да ћете успешно упловити у свет Заједнице глувих и и са нама уживати у учењу знаковног језика.

Аутори

Садржај

Практични савети при комуникацији са глувим и наглувим особама	.....	страница 4
Предговор	.....	страница 7
1. Сусрет са пријатељем .	.....	страница 13
Да се подсетимо - ДВОРУЧНА АБЕЦЕДА	.....	страница 16
Да се подсетимо - ДВОРУЧНА АБЕЦЕДА	.....	страница 17
Да се подсетимо - ДВОРУЧНА АБЕЦЕДА	.....	страница 18
Да се подсетимо - ДВОРУЧНА АБЕЦЕДА	.....	страница 19
1.1. Вежба на часу -	.....	страница 19
1.2. Вежба на часу -	.....	страница 20
1.3. Вежба на часу -	.....	страница 20
1.4. Вежба на часу -	.....	страница 21
1.5. Вежба на часу -	.....	страница 21
1.6. Вежба на часу	.....	страница 21
1.7. Погледај снимак	.....	страница 22
2. Бројеви / у трговини	.....	страница 23
2.1. Вежба на часу -	.....	страница 28
2.2. Вежбање на часу -	.....	страница 28
2.3. Вежба на часу -	.....	страница 29
2.4. Вежба на часу -	.....	страница 29
3. Породица и породични односи	.....	страница 33
3.1. Вежба на часу -	.....	страница 38
3.2. Вежба на часу -	.....	страница 42
3.3. Вежба на часу -	.....	страница 42
4. Одело чини човека	.....	страница 47
4.1. Вежба на часу -	.....	страница 51
4.2. Вежба на часу -	.....	страница 52
4.3. Вежба на часу -	.....	страница 56
4.4. Вежбе на часу -	.....	страница 59
5. Становање	.....	страница 67
5.1. Говоримо о дневном боравку	.....	страница 70
5.2. Вежба на часу -	.....	страница 71
5.3. Вежба на часу -	.....	страница 74
5.4. Вежба на часу -	.....	страница 75
6. Храна и пиће	.....	страница 79
6.1. Вежба на часу -	.....	страница 82
6.2. Вежба на часу -	.....	страница 83
6.1. Вежба на часу -	.....	страница 91

6.2. Вежба на часу -	..... страна 91
6.4. Вежба на часу -	..... страна 93
6.4. Постави сто -	..... страна 95
7. Време и природа	..... страна 99
7.1. Вежба на часу -	..... страна 105
7.2. Вежба на часу -	..... страна 105
7.3. Вежба на часу -	..... страна 106
7.4. Вежба на часу -	..... страна 109
7.5. Вежба на часу -	..... страна 111
7.6. Вежба на часу -	..... страна 112
8. Живот на селу	..... страна 115
8.1. Вежба на часу - .	..... страна 122
8.2. Вежба на часу -	..... страна 123
9. Пољопривреда	..... страна 129
9.1. Вежба на часу -	..... страна 132
9.2. Вежба на часу -	..... страна 132
9.3. Вежба на часу -	..... страна 132
9.4. Вежба на часу -	..... страна 134
10. Путовање	..... страна 137
10.1. Вежба на часу -	..... страна 148
10.2. Вежба на часу -	..... страна 149
10.3. Вежба на часу -	..... страна 150
11. Транспорт и превозна средства	..... страна 151
11.1. Вежба на часу -	..... страна 156
11.2. Вежба на часу -	..... страна 156
11.3. Вежба на часу -	..... страна 158
11.4. Вежба на часу -	..... страна 159
12. Културна дешавања у граду	..... страна 163
12.1. Вежба на часу -	..... страна 166
12.2. Вежба на часу -	..... страна 167
12.3. Вежба на часу -	..... страна 167
12.4. Вежба на часу -	..... страна 171
12.5. Вежба на часу -	..... страна 172
13. Спортска дешавања	..... страна 173
13.1. Вежбање прстију - .	..... страна 179
13.2. Вежба на часу -	..... страна 179
13.3. Вежба на часу -	..... страна 179
13.4. Вежба на часу -	..... страна 180
13.5. Вежба на часу -	..... страна 184

Решења	.....	страна 187
1. Сусрет са пријатељем	.....	страна 187
1.1. Вежба на часу	.....	страна 187
1.2. Вежба на часу	.....	страна 187
1.3. Вежба на часу	.....	страна 188
1.8. Вежба на часу	.....	страна 188
2. Бројеви/у трговини	.....	страна 188
2.2. Вежбање на часу	.....	страна 188
2.3. Вежба на часу	.....	страна 189
2.4. Вежба на часу	.....	страна 189
3. Лекција-породица и породични односи	....	страна 189
3.3. Вежба на часу	.....	страна 189
4. Одело чини човека	.....	страна 190
4.4. Вежбе на часу	.....	страна 190
5. Становање	.....	страна 191
5.1. Вежба на часу	.....	страна 191
5.4. Вежба на часу	.....	страна 191
6. Храна и пиће	.....	страна 192
6.3. Вежба на часу	.....	страна 192
7. Време и природа	.....	страна 193
7.1. Вежба на часу	.....	страна 193
7.2. Вежба на часу -	.....	страна 193
7.3. Вежба на часу	.....	страна 194
7.4. Вежба на часу	.....	страна 194
8. Живот на селу	.....	страна 194
8.1. Вежба на часу	.....	страна 194
9. Пољопривреда	.....	страна 195
9.1. Вежба на часу	.....	страна 195
9.2. Вежба на часу	.....	страна 197
11. Транспорт	.....	страна 197
11.2. Вежба на часу	.....	страна 197
12. Културна дешавања у граду	.....	страна 197
12.2. Вежба на часу	.....	страна 197
12.3. Вежба на часу	.....	страна 197
13. Спортска дешавања	.....	страна 198
13.3. Вежба на часу	.....	страна 198
13.4. Вежба на часу	.....	страна 198
13.5. Вежба на часу	.....	страна 198
О АУТОРИМА	.....	страна 200
ЛИТЕРАТУРА	.....	страна 202
ИНДЕКС РЕЧИ	.....	страна 203

1. Сусрет са пријатељем

Ана

Здраво! Да ли ме се сећате? Дуго се нисмо видели!

Сећате ли се знаковног језика? Да ли сте га можда заборавили? Ево нас са новим уџбеником!

Биће пуно посла, али ће и вама бити занимљиво. Научићете много више. Научићете нешто ново о томе како како глуве особе организују летовање, ићи ћемо заједно у ресторан, позориште. Пратићемо моду, бавићемо се пролећним сређивањем стана и многим другим темама.

А сада засуците рукаве и кренимо.

А не, не... пре тога мало понављања.

Рад у пару

1. Хајде да се подсетимо знаковног језика, реците нам нешто о себи?
2. Како сте провели лето?
3. Да ли си упознао мог најбољег пријатеља/цу? Шта мислиш о њему/њој?
4. Мој рођак је дошао из малог места да студира у Новом Саду. У потрази је за станом!

Mnogi ljudi ce ti prolaziti kroz zivot,
ali samo pravi prijatelji ce te voleti i ostaviti trag u srcu.

Demotivation.us

5. Да ли си видео Соњу? Пролепшала се, заљубљена је до ушију!
6. Доктор ми је препоручио дијету, морам почети да тренирам!
7. Била сам у шопингу у Бечу, било је прелепо!

Конверзација.

Дијалог А

Ана: Здраво!

Ивана: Драго ми је што вас видим! Дуго се нисмо видели!

Другачије изгледаш!

Ана: И ти исто, шта има ново код тебе?

Ивана: Нема ништа ново, све је по старом. Шта има код тебе?

Ана: Данас сам цео дан чекала у реду у банци, а још сам ишла и у пошту. Тужна сам, уопште нисам била код куће, цео дан сам имала посла у граду. Идемо на кафу?

Ивана: Колико је сати?

Ана: Пола шест.

Ивана: Може, идемо!

Ана: Хајде!

Дијалог Б

Иван: Заборавио сам да данас имам тренинг у стоном тенису! Да ли желиш да идеш са мном на тренинг?

Ана: Још увек тренираш стони тенис?

Иван: Наравно, спремамо се за Државно првенство, 15. септембра имамо утакмицу у Крагујевцу. Да ли ћеш доћи да нас гледаш?

Ана: Волела бих, али не могу. Тада имам испит.

Иван: У реду, желиш ли онда са мном на тренинг?

Ана: Жао ми је, не могу ни то. Морам кући, мама ме је замолила да одведем пса у шетњу.

Иван: Стварно, имаш пса?

Ана: Да.

Иван: Ја имам мачку, зове се Максимилијан. А како се зове твој пас?

Ана: Фенди.

Иван: Извини, ја стварно не знам дворучну азбуку, да ли је ти знаш?

Ана: Па мораш научити дворучну азбуку, то је важно да знаш, мораш је научити!

Иван: Чудно име, никад нисам чуо такво име за пса!

Ана: Ма дај, твоја мачка има још чудније име!

Иван: Да ли је твој пас мужјак или женка? Колико је стар?

Ана: Мужјак, има шест месеци.

Иван: Аха, извини, управо ми је стигла СМС порука, само да погледам.

Ана: У реду.

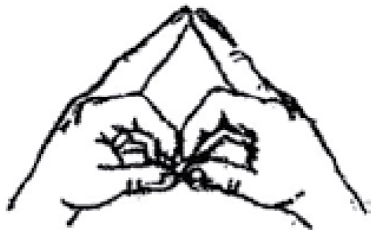
Иван: Пријатељ ми јавља да ће доћи по мене аутом па идемо на тренинг. Када се опет видимо?

Ана: Вероватно следеће недеље у клубу глувих.

Иван: Може, договорено. Видимо се! Немој заборавити да поздравиш своје.

Ана: Нема проблема!

Да се подсетимо - ДВОРУЧНА АБЕЦЕДА

A a

B b

C c

Č č

Ć ć

D d

Dž dž

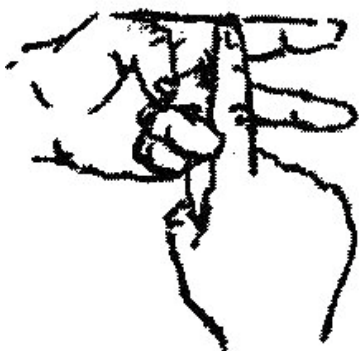
Đ đ

E e

Да се подсетимо - ДВОРУЧНА АБЕЦЕДА

F f

G g

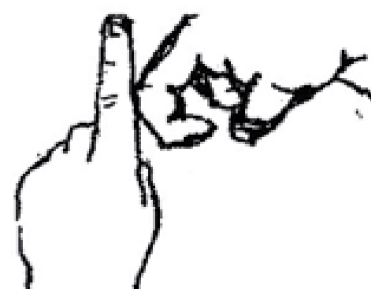
H h

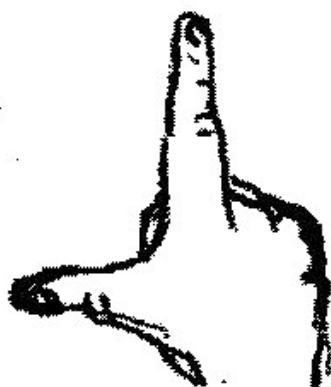
I i

J j

K k

L l

LJ lj

M m

Да се подсетимо - ДВОРУЧНА АБЕЦЕДА

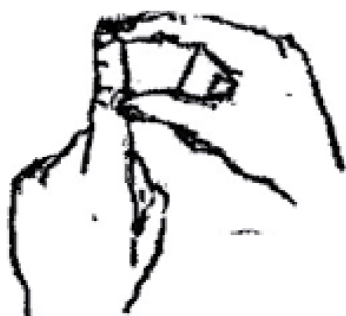
N n

NJ nj

O o

P p

R r

S s

Š š

T t

U u

Да се подсетимо - ДВОРУЧНА АБЕЦЕДА

V v

Ž ž

Z z

1.1. Вежба на часу - Погледај снимак конверзације и сазнај о чему причају Ана и Марија. Затим погледај снимак Драганиних питања и запиши их на празне линије. Потом одговори на питања на српском знаковном језику и писменим путем.

1. _____

_____

2. _____

_____

3. _____

_____

4. _____

_____

5. _____

_____

1.2. Вежба на часу - Реченице приказане на снимку преведи на српски језик (посебну пажњу обрати на глаголе).

1. а) _____
    б) _____
2. а) _____
    б) _____
3. а) _____
    б) _____
4. а) _____
    б) _____
5. а) _____
    б) _____

1.3. Вежба на часу - Погледај снимак и допуни реченице.

- а) Нећу _____!
- б) _____ сваке среде _____.
- ц) _____ ону госпођу.
- д) _____ ову књигу!
- е) _____ социјални рад _____.
- ф) _____ живи у малом граду _____.
- г) _____ студира _____.
- и) _____ су јако скупе.

1.4. Вежба на часу - Погледај снимак и обоји цртеж према опису.

1.5. Вежба на часу - Напиши дворучном азбуком.

МАЈА
ДОБРИВОЈ

БРАНКИЦА
ИРОСЛАВ

ТЕОДОРА
КОСТА

СУЗАНА
РАДИВОЈ

ТОМИСЛАВ
НАДЕЖДА

САРА
ЂУРЂИЦА

ФИЛИП
КАТАРИНА

ЉУБИША
ХЕЛГА

1.6. Вежба на часу
- Опиши дечака и девојчицу са слике на српском знаковном језику.

1.7. Погледај снимак и на слици означи како стићи до учионице за географију.

